

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет
театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії КНУТКіТ
імені І. К. Карпенка-Карого

Інна КОЧАРЯН
29 квітня 2024 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для вступників на освітньо-професійну програму**

«Режисура балету»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	026 «Сценічне мистецтво»
Вступ на основі	НРК6, НРК 7 (освітнього ступеня бакалавра, освітнього ступеня магістра та освітньо- кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Програма затверджена на засіданні кафедри
хореографії та пластичного виховання
(протокол № 3 від 18 березня 2024 р.)
Зав. кафедри хореографії та пластичного
виховання

Ю.Старостін

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ	4
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ	4
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	8
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	9

ВСТУП

Мета вступного випробування (фахового іспиту) – виявлення рівня базових знань та вмінь вступників, які необхідні для опанування ними освітньо-професійної програми підготовки «Режисура балету» за освітнім ступенем «Магістр» зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Для забезпечення ефективності реалізації завдань освітньої підготовки, що визначені в освітньо-професійній програмі, до вступників ставляться вимоги щодо їх професійних здібностей та підготовленості, у вигляді системи знань, умінь і навичок, до опанування освітньої програми «Режисура балету» та рівня теоретичних знань і практичних навичок вступників, визначених стандартом вищої освіти для бакалаврського рівня спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», яких вони набули під час здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» або за іншою спеціальністю.

Під час фахового іспиту до магістратури Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка - Карого, вступник повинен продемонструвати високий рівень теоретичних знань з історії та теорії вітчизняного та світового балету, рівень практичних умінь і навичок щодо професійних функцій режисера балету, педагога-хореографа. Виказати навички професійної та наукової роботи за обраною спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійною програмою «Режисура балету».

Завдання фахового іспиту:

- виявити здатність вступника аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури;

- з'ясувати можливості вступника застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

- виявити здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

- виявити навички збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

- оцінити здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

– виявити здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

– оцінити можливості вступника орієнтуватись у сучасних напрямках хореографічного мистецтва та застосовувати новітні танцювальні форми для втілення творчого задуму.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Програма фахового іспиту охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимогу до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у Київському національному університеті імені І. К. Карпенка-Карого з метою одержання освітнього ступеня «Магістр» за освітньо-професійною програмою «Режисура балету». Фаховий іспит може проводитись в очному та дистанційному форматі відповідно до Правил прийому до Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого в 2024 році.

Оцінювання знань вступників носить комплексний характер та складається з одного фахового іспиту (усно). Екзаменаційний білет містить три запитання. Питання зорієнтовані на виявлення знань вступників для здійснення виконавської, балетмейстерської, викладацької діяльності в галузі хореографічного мистецтва. Рівень знань та практичних навичок вступників оцінюється комісією за результатами фахового іспиту за 200-бальною шкалою.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Приклади оригінальних балетмейстерських рішень в жанрах хореографічної мініатюри та одноактного балету.
2. Історичне значення перших романтичних балетів.
3. Класична спадщина М. Петіпа.
4. Видатні балетні композитори: А. Адан, Л. Мінкус, Ц. Дріго, Ц. Пуні.
5. Робота педагога-репетитора як одна із складових творчого процесу балетної трупи.
6. Співпраця балетмейстера з іншими цехами в театрі.
7. Багатоактні академічні вистави – вершина розвитку балетного театру другої половини ХІХ ст.
8. Основні завдання методики класичного танцю перших років навчання в хореографічному училищі.
9. Сценарний план як основа створення балетної вистави.
10. Хореоформи та їх зв'язок з сюжетом балету.
11. Еволюція естетичних принципів в антрепризних балетних виставах кінця 1900-х – кінця 1920-х рр.
12. Мізансцена як складова частина балетної вистави. Балети-хореодрами.
13. Перші українські балети та їх сценічна історія.

14. Перші пошуки в балетній лексиці. Творчість Л. Фуллер, А. Дункан, М. Грем.
15. Основні напрями розвитку хореографічного мистецтва у 1920-х–1940-х рр.
16. Неокласика Баланчина та її значення в балетному мистецтві.
17. Співпраця балетмейстера з артистом.
18. Завдання педагога при створенні балетного класу.
19. Значення народно-сценічного танцю в балетній виставі.
20. Творчість сучасних українських балетмейстерів.
21. Методика викладання народно-сценічного танцю в хореографічних закладах (Розширення програми, звернення до витоків).
22. Українська балетна класика та її сценічна історія.
23. Засоби виразності у танцях центральних областей України.
24. Основні рухи та їх манера виконання у танцях західного регіону України.
25. Приклади народно-сценічних танців у класичних балетних виставах.
26. Поняття народного, фольклорного, етнічного, народно-сценічного танцю. В чому різниця між ними?
27. Композиційна побудова танцю.
28. Що спільного та чим відрізняються класичний та народно-сценічний екзерсис?
29. Побудова уроку народно-сценічного танцю. Ваші пропозиції.
30. Завдання та принципи музичного оформлення уроку.
31. Завдання та принципи роботи педагога, хореографа, репетитора.
32. Фільм-балет – новий погляд на балетну виставу.
33. Побутові танці різних епох.
34. Виникнення історико-побутового танцю і його значення в професійній підготовці артистів балету.
35. Вплив побутової хореографії на лексику сценічного танцю.
36. Ваше бачення вивчення історико-побутового танцю в професіональних та самодіяльних колективах.
37. Історична характеристика танцювальної культури епохи Середньовіччя.
38. Історична характеристика танцювальної культури епохи Відродження.
39. Історична характеристика танцювальної культури XVIII століття.
40. Бальна хореографія XVIII століття – вершина технічної майстерності побутового танцю.
41. Стилїстика бальних танців на прикладі швидкого менуету, гавоту, жиги, сарабанди та інших танців XVIII століття.
42. Методика проведення уроків історико-побутового, бального танцю як основа для створення балетної вистави (приклад).
43. Історична характеристика танцювальної культури епохи XIX століття.

44. Загальна характеристика бальної хореографії ХХ століття.
45. Бальна хореографія кінця ХХ – початку ХХІ століття.
46. Види і жанри хореографічного мистецтва.
47. Модерністські течії в хореографічному мистецтві.
48. Відомі балетмейстери ХХ століття, які створювали модерністські етюди та вистави.
49. Що таке зміст, форма, жанр?
50. Ваш погляд на створення хореографічної мініатюри, її основні форми та жанри.
51. Роль кінематографу в популяризації танцю (на конкретних прикладах).
52. Методи позбавлення рук від зайвого напруження, розвиток їх свободи і пластичності.
53. Методика проведення уроків на матеріалі побутових танців ХІХ століття.
54. Методика проведення уроків на матеріалі класичної спадщини історико-побутового танцю.
55. Організаційні аспекти роботи театрів та танцювальних колективів.
56. Мистецтво сучасної хореографії.
57. Творча та організаційна робота балетмейстера в процесі підготовки балетної вистави.
58. Балетні вистави українських театрів останніх років.
59. Робота балетмейстера з художником і постановочною частиною над втіленням творчого задуму.
60. Класика та неокласика Сержа Лифаря.
61. Специфіка та особливості використання українського танцю у процесі розвитку класичного балету в Україні.
62. Дуетний танець в системі хореографічної освіти.
63. Творчість В. Вронського та В. Ковтуна.
64. Балет «Маруся Богуславка» А. Свечнікова.
65. Психофізіологічний аспект хореографічної роботи в дитячих колективах.
66. Роль і місце балетмейстера у драматичному театрі.
67. Педагог-репетитор в професійному учбовому закладі та в музичному театрі.
68. Роль хореографії в розвитку дитячої творчості (на прикладі балетів для дітей).
69. Удосконалення техніки обертів та великі стрибки у класичному танці.
70. Жіночі образи в українському балеті.
71. Розвиток української сценічної хореографії в репертуарі українського класичного театру корифеїв (80 років ХІХ ст. – початок ХХ ст.)

72. Українські театри опери та балету: балетні вистави, балетмейстери, солісти.
73. Балетний простір Західної Європи.
74. Синтез мистецтв у балетній виставі, необхідність їх ідейної, стильової, образної єдності. Творча співпраця видатних композиторів, художників, хореографів.
75. Нові підходи до створення танцю в творчій практиці Ф. Дельсарта, Е. Ж.. Далькроза.
76. Становлення українського балетного театру 1920-х–1940-х рр.
77. Творчість Павла Вірського – засновника театру українського танцю.
78. Нові напрямки сучасного танцювального мистецтва.
79. Сюжетна та безсюжетна хореографія. Їх співіснування у хореографічній виставі.
80. Творча діяльність А. Рубіної.
81. Робота балетмейстера в танцювальному колективі.
82. Особливості роботи балетмейстера в кіно, шоу на естрадній сцені.
83. Співпраця балетмейстера і репетитора.
84. Значення творчості національних народних колективів (ансамбль ім. П. Вірського, хор ім. Г. Віршовки та ін.) у справі популяризації високих зразків народного танцю в нашій країні та за кордоном. Розвиток цих колективів.
85. Що таке художній образ у хореографії? Засоби його створення.
86. Видатні виконавці на українській сцені.
87. Хореографічна освіта в Україні.
88. Завдання педагога при створенні класу народно-сценічного танцю.
89. Драматургія балетної вистави як сюжетно-образна концепція, створена хореографом (приклади).
90. Техніки сучасного танцю.
91. Танцівниці епохи романтизму. Особливості творчих індивідуальностей М.Тальоні, Ф.Ельслер, Ф.Черріто, К.Грізі, Л.Гран.
92. Діяльність хореографів Н. Скорульської, Р. Візиренко-Клявіна, Г. Майорова, В. Литвинова, В. Ковтуна, Г. Ковтуна.
93. Особливості розвитку балетного театру в 30-х рр. ХХ ст.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна шкала (від 100 до 200 балів)			
Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
100-124 балів	125-149 балів	150-179 балів	180-200 балів
<p>Відсутність базового обсягу знань з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва. Не вміння оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності. Повне незнання принципів створення хореографічного твору, реалізації практичного втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора. Слабкі комунікативні навички, нечіткість при формуванні особистої думки. Допущення ряду суттєвих помилок. Непереконлива мотивація вибору професії.</p>	<p>Посередній обсяг базових знань з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва. Вміння оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності, проте допущення ряду неточностей в їх формулюваннях. Слабкі знання принципів створення хореографічного твору, реалізації практичного втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора. Посередні комунікативні навички, нечіткість при формуванні особистої думки. Посередній рівень самостійного та критичного мислення, допущення неточностей, невпевненість у відповідях. Непереконлива мотивація вибору професії.</p>	<p>Достатній обсяг базових знань з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва. Вміння оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності. Достатні знання принципів створення хореографічного твору, реалізації практичного втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора. Достатні комунікативні навички, чіткість при формуванні особистої думки. Чіткість висловлювання власних думок. Переконлива мотивація вибору професії.</p>	<p>Грунтовні знання з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва. Вміння чітко оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності. Високі знання принципів створення хореографічного твору, реалізації практичного втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора. Уміння конструювати відповідь максимально стисло та змістовно. Чітко виражена власна позиція, що ґрунтується на глибокому осмисленні теоретичної літератури. Високий загальний культурний рівень вступника. Оригінальність та винахідливість власних думок. Переконлива мотивація вибору професії.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білаш П. М. Балетмейстерське мистецтво і становлення української сценічної хореографії у контексті розвитку європейської художньої культури 10-30-х років ХХ століття: дис... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2004.
2. Боримська Г. Самоцвіти українського танцю. Київ: Мистецтво, 1974. 136с., іл..
3. Верховинець В. М. Теорія українського народного. Київ : Музична Україна, 1990. 151 с.
4. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : Видавництво АНУРСР, 1963. 235 с.
5. Данилюк У. І. Студії танцю у культурно-мистецькій житті Києва 1910–1920-х рр. : дис. доктора філософії / Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 2022. 199 с.
6. Загайкевич М. Драматургія балету. Київ : Наукова думка, 1978. 258 с.
7. Кокуленко Б. Степова Терпсихора. Кіровоград : Степ, 1999. 212 с.
8. Ліфар Серж (1905 – 1986). Спогади Ікара. Київ : Пульсарі, 2007. 185 с.
9. Лягущенко А. Г. Український театр. Видатні діячі та менеджмент. - Київ : Мистецтво, 2021. - 495 с. :
10. Маркевич Л. Трансформація системи художньої мови українських національних балетних вистав в 20–80-х роках ХХ ст. : автореф. дис... канд. мистецтвознавства. Івано-Франківськ, 2019. 21с.
11. Медвідь Т.А. Історія хореографічного мистецтва від витоків до епохи Просвітництва : навч. посіб. для студентів напрямку підготовки (спеціальності) «Хореографія» вищих навчальних закладів. Херсон : МПП «Издательство «ІТ», 2015. 240 с.
12. Пастух В. Сценічна хореографічна культура Східної Галичини 20–30-х років ХХ ст. : дис... канд. мистецтвознавства. Київ, 1999. 190 с.
13. Петрик О. Балетна трупа Львівського театру опери та балету другої половини ХХ – початку ХХІ століть: художньо-творчий аспект : дис... канд. мистецтвознавства. Львів, 2021. 227 с.
14. Погребняк М. Нові напрями театрального танцю ХХ – поч. ХХІ ст.ст.: історико-культурні передумови, кроскультурні зв'язки, стильова типологія : монографія. Полтава : ПП «Астрая», 2020. 327 с.
15. Попович М. В. Нарис історії культури України. Київ, 1998. 728 с.
16. Станішевський Ю. Балетний театр України: 225 років історії. Київ : Муз. Україна, 2003. 440 с.
17. Станішевський Ю. О. Балетний театр Радянської України 1925–1985: шляхи і проблеми розвитку. Київ : Музична Україна, 1986. 240 с.
18. Український балет в персоналіях / За ред. В. Д. Туркевича. Київ : ЦНБ НАНУ, 1998. 224 с

19. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст. : монографія. Харків : ХДАК, 2007. 344 с.

20. Чурпіта Т. М. Микола Трегубов. Життя і творчість : монографія. Київ : НАКККіМ, 2018. 141 с.

21. Шаповал О. В. Творча діяльність балетмейстера О. Ф. Шекери у контексті історії української хореографічної культури 60–90 років ХХ століття : дис... канд. мистецтвознавства / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2006. 196 с.

22. Nomans Jennifer, (2010), Apollo's Angels: A History Of Ballet, Random House Publishing Group, 643 pages. URL: <http://flibusta.site/b/588276/read>